

Sygn. III C 1060/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 marca 2019 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie III Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR del. Bartosz Grajek
Protokolant:	Ewelina Kostka

po rozpoznaniu w dniu 11 marca 2019 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa Gminy (...)

przeciwko E. K.

o zapłatę

i sprawy z powództwa wzajemnego E. K.

przeciwko Gminie (...)

o zapłatę

I. oddala powództwo Gminy (...) przeciwko E. K.;

II. zasądza od Gminy (...) na rzecz E. K. kwotę 1 527 127,66 zł (milion pięćset dwadzieścia siedem tysięcy sto dwadzieścia siedem złotych sześćdziesiąt sześć groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 146944 zł od dnia 1 października 2016 roku do dnia zapłaty oraz od kwoty 1380133,86 zł od dnia 27 sierpnia 2018 roku do dnia zapłaty;

III. zasądza od Gminy (...) na rzecz E. K. kwotę 29995 zł (dwadzieścia dziewięć tysięcy dziewięćset dziewięćdziesiąt pięć złotych) tytułem kosztów procesu;

IV. nakazuje pobrać od Gminy (...) na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie kwotę 70627,62 zł (siedemdziesiąt tysięcy sześćset dwadzieścia siedem złotych sześćdziesiąt dwa grosze) tytułem kosztów sądowych.

Sygn. akt III C 1060/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 28 czerwca 2016 r. (k. 22, data stempla pocztowego) Gmina (...) wniosła o zasądzenie od E. K. kwoty 350.000 zł tytułem szkody wyrządzonej powodowi poprzez niewykonanie części umowy łączącej strony wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od:

1. kwoty 70.000 zł od dnia 25 czerwca 2010 r. do dnia zapłaty,
2. kwoty 70.000 zł od dnia 25 czerwca 2011 r. do dnia zapłaty,
4. kwoty 70.000 zł od dnia 25 czerwca 2012 r. do dnia zapłaty,
5. kwoty 70.000 zł od dnia 25 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty,
6. kwoty 70.000 zł od dnia 25 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty.

Powódka wniosła również o zasądzenie od pozwanej na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu powódka wskazała, iż pozwana – stosownie do treści §4 ust. 3 zawartej pomiędzy stronami umowy użyczenia nieruchomości z dnia 25 marca 2004 r. – zobowiązana była do wydatkowania na remonty tego budynku w zakresie określonym w załączniku nr 1 nie mniej niż 70.000 zł w ciągu każdego roku trwania umowy. Powódka wskazała, iż swoje roszczenie opiera na §4 ust. 1, 3 i 4 zawartej umowy użyczenia w zw. z art. 471 kodeksu cywilnego, wskazując, iż pozwana, mimo ciążącego na niej obowiązku nie dokonała nakładów na przedmiotową nieruchomość i podnosząc, że jest to jedynie część przysługujących stronie powodowej roszczeń (k. 2-4).

W piśmie z dnia 14 listopada 2016 r. powódka doprecyzowała, że w niniejszym postępowaniu dochodzi wyłącznie naprawienia majątkowej szkody rzeczywistej wyrządzonej przez pozwaną wskutek niewłaściwego wykonania umowy – niedokonania nakładów na przedmiot umowy w umówionej wysokości. Wskazała, iż wartość roszczenia jest prostym iloczynem kwoty 70.000 zł i liczby lat wskazanych w pozwie. Powódka podniosła także, że pozwana nie przedstawiła kosztorysów i nie doszło do ich sprawdzenia, nie ma także dowodu na sprawowanie nadzoru przez służby podległe powódce nad pracami pozwanej, zaś pobieżnie wyliczona kwota wydatków jest o niemal 150.000 zł niższa od tej wynikającej z umowy użyczenia. Powódka wskazała również, że 24 czerwca 2015 r. zawisła przed Sądem Rejonowym w Legionowie sprawa o zawezwanie do próby ugodowej, którą objęte było m.in. roszczenie dochodzone w niniejszym postępowaniu, co skutkowało przerwaniem biegu przedawnienia

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego i wydatków zgodnie do przedstawionego spisu kosztów. Pozwana podniosła zarzut nieudowodnienia i przedawnienia przedstawionych roszczeń, wskazując, iż powódka nie wykazuje ani rozmiaru szkody ani zakresu nakładów rzekomo przez nią niedokonanych. Zarzut przedawnienia pozwana oparła o treść art. 719 K.C., wskazując, że roszczenia uległy przedawnieniu najpóźniej z dniem 30 czerwca 2015 r. Wskazała także, że obiekt był wyremontowany i dopuszczony do użytkowania, a działalność wykonywana była do 31 sierpnia 2014 r. pod nadzorem służb i instytucji (k. 33).

W piśmie z dnia 10 października 2016 r. pozwana wystąpiła z powództwem wzajemnym, wnosząc o zasądzenie od powódki na jej rzecz kwoty 146.944 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty, a nadto oddalenie powództwa głównego i zasądzenie na jej rzecz od powoda kosztów procesu według norm przepisanych. Wskazała, że żądana kwota odpowiada niewypłaconym pozwanej (powódce wzajemnej) przez powódkę (pозwaną wzajemną) ustawowo należnych jej świadczeń z tytułu dotacji oświatowych, a w zasadzie ich świadomego zaniżania za okres 2005-2014 r. W ocenie powódki wzajemnej Gmina (...) niewłaściwie ustaliła podstawę wyliczenia dotacji za rok 2005 i niewłaściwie obliczyła wysokość należnej dotacji.

W odpowiedzi na pozew wzajemny powódka (pозwana wzajemna) wniosła o oddalenie powództwa wzajemnego w całości i rozstrzygnięcie o kosztach postępowania według norm przepisanych. Wskazała, iż podstawową kwestią

sporną między stronami jest interpretacja art. 90 ust. 2b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty w aspekcie składowych kwoty stanowiącej podstawę ustalenia wysokości dotacji. Powódka wzajemna uznaje bowiem, że na podstawie dotacji powinny składać się wszystkie wydatki bieżące ponoszone przez Gminę (...) na przedszkola publiczne, jednak jej pojmowanie kategorii „wydatków bieżących jest nieprawidłowe i niezgodne z brzmieniem ustawy o finansach publicznych – dane i kwoty w dziale 80195 stanowią bowiem w istocie wydatki także innych publicznych placówek oświatowych z terenu gminy. Podniosła, iż faktycznie do 2009 r. dotacja była przekazywana powódce wzajemnej na podstawie wskazanej ustawy i Uchwały Rady Gminy (...), jednak od 2010 r. w Gminie funkcjonowało przedszkole publiczne, a więc podstawą ustalenia wysokości dotacji były wydatki bieżące wynikające z planu finansowego przedszkola gminnego.

Pismem procesowym z dnia 23 sierpnia 2018 r. powódka wzajemna, powołując się na ustalenia biegłego, rozszerzyła powództwo o kwotę 1.380.133,86 zł, żądając od powoda kwoty 1.527.127,66 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwoty 146.944 zł od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty, zaś od kwoty 1.380.133,86 zł od dnia złożenia niniejszego pisma do dnia zapłaty (k. 281).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 25 czerwca 2004 r. strony zawarły dziesięcioletnią umowę użyczenia nieruchomości budynkowej oznaczonej numerem (...) przy ul. (...) w J. o pow. 700 m^(2) wraz z działką o pow. 6.000 m^(2) na cel prowadzenia tam niepublicznego przedszkola od dnia 1 września 2004 r. Nieruchomość znajdowała się w stanie wymagającym remontu, którego zakres wynikał z załącznika nr (...) (opinii technicznej). Pozwana zobowiązała się do wydatkowania na remont budynku we wskazanym zakresie nie mniej niż 70.000 zł w ciągu roku, zaś podstawą ich uznania miał być kosztorys ofertowy wykonany metodą szczegółową z użyciem katalogów KNR. Strony uzgodniły, iż wydatkowanie mniejszych kwot może skutkować rozwiązaniem umowy w trybie wypowiedzenia w terminie 3 miesięcy. Ponadto z §6 ust. 2 wynika, iż dotacja na prowadzenie przedszkola niepublicznego będzie udzielona zgodnie z ustawą o systemie oświaty oraz Uchwałą Rady Gminy (...) Nr (...) z dnia 16 czerwca 2004 r. w sprawie: ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji z budżetu Gminy (...) na prowadzenie szkół niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych i przedszkoli niepublicznych (k.7-8v).

Budynek w chwili przekazania go do używania przez pozwaną (powódkę wzajemną) był w bardzo złym stanie technicznym. Niezbędne było wykonanie prac remontowych dachu, elewacji, patii, tarasów, opasek, kotłowni i instalacji c.o., częściowo instalacji elektrycznej, instalacji mechanicznej, instalacji wodno-kanalizacyjnej, łazienek, podłóg, remont ścian i drzwi wewnętrznych. Zakres prac ratunkowych szacowano na 420.000 zł, zaś pełen koszt remontu na 600.000 zł (k. 9-19, opinia techniczna).

Pozwana wraz z mężem dokonała szeregu prac remontowych przed rozpoczęciem działalności przedszkola – wymieniono okna, podłogi, położono wykładzinę, naprawiono dach, dostosowano ciągi komunikacyjne, rozebrano ścianki działowe, ściany szaspachlowano i pomalowano, na zewnątrz położono kostkę chodnikową. Koszt remontu wyniósł ok. 300.000 zł. Gmina nie kwestionowała zakresu pracy i złożonych faktur (zeznania świadka I. S.).

Do 2008 r. na terenie Gminy (...) nie były prowadzone przedszkola publiczne a podstawą do ustalenia wysokości dotacji były wydatki bieżące ponoszone na prowadzenie przedszkoli publicznych przez najbliższą gminę – Gminę (...) – pomniejszone o opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz wyżywienie, stanowiące dochód budżetu gminy. Gmina wliczała do podstawy naliczania dotacji nie wszystkie wydatki bieżące ponoszone na przedszkola, ograniczając się do wydatków określonych w dziale 801 budżetu w rozdziale 90104. Gmina nie wliczała danych z rozdziałów dotyczących wydatków na doszktałanie i doskonalenie nauczycieli (rozdział 80146 budżetu), stołówki szkolne i przedszkolne (80148) i pozostałą działalność (80195), wskazując, iż są to wydatki innych publicznych placówek oświatowych funkcjonujących na terenie gminy. Uchwałą nr (...) Rada Gminy (...) ustaliła szczegółowy tryb udzielania i rozliczania dotacji z budżetu Gminy (...) na prowadzenie szkół niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych i przedszkoli niepublicznych na terenie Gminy (...). Dotacja dla przedszkola niepublicznego na jednego ucznia została ustalona w wysokości 75 % wydatków bieżących ponoszonych w przedszkolach publicznych

znajdujących się na terenie Gminy (...). Osoba prowadząca przedszkole niepubliczne w Gminie (...) zobowiązana była podawać planowaną liczbę uczniów nie później niż do 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy. Na mocy § 4 pkt 1 załącznika do Uchwały osoby prowadzące przedszkole zobowiązane były również do podania do 15-go dnia każdego miesiąca, pisemnej informacji o aktualnej liczbie dzieci według stanu na pierwszy dzień miesiąca kalendarzowego (dowód: Uchwała nr (...) k. 30-31, Uchwała nr (...) k. 32-33, pismo z 22 czerwca 2015 r. k. 234).

Dotacja na jedno dziecko w Gminie (...) na 2009 r. została ustalona na kwotę 423,26 zł miesięcznie, na 2010 r. na kwotę 447,08 zł miesięcznie, na 2011 r. na kwotę 454,07 zł miesięcznie, na 2012 r. na kwotę 416,32 zł miesięcznie.

Od września 2012 r. tryb udzielania i rozliczania dotacji z budżetu Gminy (...) na prowadzenie przedszkoli niepublicznych regulowała uchwała Rady Gminy (...) nr (...) wraz z załącznikami, w tym Regulaminem ustalającym tryb udzielania i rozliczania dotacji. Dla przedszkola niepublicznego i oddziału wychowania przedszkolnego przy niepublicznej szkole podstawowej przysługiwała dotacja w wysokości 75% na każdego ucznia w wysokości 75% wydatków bieżących ustalonych w budżecie gminy na prowadzenie przedszkoli publicznych i oddziałów wychowania przedszkolnego przy szkołach podstawowych publicznych w przeliczeniu na jednego ucznia (k.252-253, Załącznik do uchwały).

Dotacja na jedno dziecko w Gminie (...) na 2013 r. została ustalona na kwotę 452,19 zł miesięcznie, na 2014 r. na kwotę 476,94 zł miesięcznie.

Przedszkole Bajkowy Dom w latach 2009 – 2014 r. otrzymało dotację stanowiącą iloczyn liczby uczęszczających do niego dzieci oraz ww. ustalonej kwoty dotacji w gminie na jednego ucznia miesięcznie, w łącznej wysokości:

1. 1.492.601,88 zł za 2009 r.

2. 1.504.877,51 zł za 2010 r.

3. 1.474.137,38 zł za 2011 r.

4. 1.206.911,68 zł za 2012 r.

5. 1.128.214,05 zł za 2013 r.

6. 648.161,46 zł za 2014 r.

– łącznie w okresie 1.01.2009-31.08.2014 r. powódka wzajemna otrzymała 7.454.903,96 zł dotacji. (bezsporne, opinia biegłego k. 204-205).

Niemożliwym jest ustalenie dotacji otrzymanych w latach 2005-2008. W 2005 r. Przedszkole (...) otrzymało dotację 36.650,49 zł za styczeń, 38.073,81zł za luty, 39.497,13 zł za marzec,40.564,62 za kwiecień, 42.699,60 zł za maj, 43.055,43 zł za czerwiec, 43.055,43 zł za lipiec. Dane z pozostałych miesięcy nie są znane (bezsporne, k. 235, opinia uzupełniająca).

Łączna wysokość planowanych wydatków, zapisanych w budżecie Gminy (...) na przedszkola publiczne wynosiła:

1. w 2010 r. – 1 554 848 zł

2. w 2011 r. – 1 671 817 zł

3. w 2012 r. – 1 789 238 zł

4. w 2013 r. – 1 876 418 zł

5. w 2014 r. – 2 754 654 zł

Należna powódce wzajemnej kwota dotacji, ustalona w oparciu o dane wynikające z planowanych wydatków bieżących zatwierdzonych w budżecie Gminy (...) w okresie 1.01.2009-31.08.2014 r. wynosiła zaś 8.982.031,62 zł, w tym:

1. za 2009 r. – 1.847.325,22 zł

2. za 2010 r. – 1.764.790,30 zł

3. za 2011 r. – 1.655.170,56 zł

4. za 2012 r. – 1.555.649,83 zł

5. za 2013 r. – 1.385.267,52 zł

6. za 2014 r. – 773.828,19 zł

Przy uwzględnieniu prawidłowych danych do naliczenia dotacji, niedopłata dla Przedszkola wynosiła:

1. w 2009 r. – 354.723,34 zł

2. w 2010 r. – 259.912,79 zł

3. w 2011 r. – 181.033,18 zł

4. w 2012 r. – 348.738,15 zł

5. w 2013 r. – 257.053,47 zł

6. w 2014 r. – 125.666,73 zł – łącznie w okresie 1.01.2009-31.08.2014 r. – 1.527.127,66 zł

(opinia biegłego k. 204-205).

Powódka rozwiązała z pozwaną umowę użyczenia pismem datowanym na 30 maja 2014 r. jako powód podając wybór użyczonej nieruchomości na cel prowadzenia Przedszkola Gminnego w J., stosownie do treści uchwały Rady Gminy (...) nr (...) z dnia 26 marca 2014 r (k. 20).

Pozwana (powódka wzajemna) przekazała budynek powódce 31 sierpnia 2014 r., co stwierdzono protokołem zdawczo-odbiorczym nie określającym stanu budynku w dniu jego wydania (k. 115). Następnie wykonano ekspertyzę techniczną tego budynku (zeznania świadków E. D. (1), G. Z.). Nieruchomość wymagała remontu z uwagi na zacieki i dziury w ścianach, nieprzyjemny zapach, konieczność naprawy szafek hydrantowych, doposażenie kuchni.

Powódka w dniu 23 czerwca 2015 r. złożyła do Sądu Rejonowego w Legionowie wniosek o zawezwanie do próby ugodowej z udziałem pozwanej w sprawie o zapłatę kwoty 1.061.075,54 zł, w tym 700.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwot po 70.000 zł od dnia 25 czerwca za lata 2005-2014 r. do dnia zapłaty oraz 361.075,54 zł tytułem zwrotu nakładów poczynionych przez powódkę celem przywrócenia przedmiotu umowy użyczenia do stanu pierwotnego (k. 140). Do ugody nie doszło (k. 143, protokół z rozprawy z dnia 29.09.2015 r. w sprawie I Co 1204/15).

Pozwana (powódka wzajemna) w dniu 23 grudnia 2015 r. złożyła do Sądu Rejonowego w Legionowie wniosek o przeprowadzenie postępowania pojednawczego – o zawezwanie Gminy (...) do zawarcia ugody w przedmiocie zapłaty na rzecz pozwanej kwoty 146.943,80 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od wskazanej kwoty od dnia 1 stycznia 2006 r. do dnia zapłaty z tytułu należnej, a nie wypłaconej kwoty dotacji oświatowej za 2005 rok (k. 137). Do ugody nie doszło (k. 138, protokół z rozprawy z dnia 1.03.2016 r. w sprawie I Co 2282/15).

W dniu 16 marca 2017 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. rozpoznał skargę m.in. pozwanej na zarządzenie Wójta Gminy (...) z dnia 26 lutego 2016 r. nr (...) w przedmiocie ustalenia sposobu wyliczania miesięcznego kosztu ponoszonego na jednego ucznia w przedszkolach publicznych prowadzonych przez gminę stanowiącego podstawę do

wyliczenia miesięcznej kwoty dotacji dla jednego ucznia niepublicznego przedszkola oraz innej niepublicznej formy wychowania przedszkolnego i stwierdził, że §1 ust. 2 tego zarządzenia został wydany z naruszeniem prawa (k. 180, sygn. akt V SA/Wa 2990/16). W uzasadnieniu wskazano, że Wójt w sposób niezgodny z prawem do grupy wydatków bieżących wskazanych w §1 ust. 2 zarządzenia nie zaliczył wydatków wskazanych w kategorii (...).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów, w tym w oparciu o znajdujące się w aktach sprawy dokumenty, na które powoływały się obie strony, a których wiarygodności ostatecznie nie kwestionowała żadna z nich mimo, iż większość z nich złożona jest w kopii. Sąd uznał, że są to wiarygodne dowody, nie dostrzegając równocześnie podstawy do ich kwestionowania, mając w tym zakresie na względzie art. 229 k.p.c. i art. 230 k.p.c.

W celu ustalenia zakresu prac i wydatków poniesionych przez pozwaną na użyczony jej budynek oraz stanu nieruchomości po wydaniu budynku Gminie, Sąd dopuścił dowód z zeznań świadków: I. S., T. R., O. M., G. Z., S. K., D. K. (1), E. D. (1) i E. D. (2). Zeznaniami wszystkich świadków nie można odmówić waloru wiarygodności, jednak nie wnoszą one zasadniczo nic istotnego do materiału dowodowego w niniejszej sprawie. Świadek I. Z. jako jedyny potrafił wskazać zakres prac remontowych, jakich dokonano w 2004 r. Jego zeznania są w tym zakresie wiarygodne, nadzorował on te prace, czynnie w nich uczestniczył, wiele pamiętał. Jako były mąż pozwanej nie jest przy tym osobą zainteresowaną wynikiem w sprawie, a jego zeznania nie zostały skutecznie podważone. T. R. jako świadek strony powodowej nie przedstawił żadnych wartościowych informacji, większości nie pamiętał albo nie miał wiedzy. Podobnie świadek S. K. – dowód z jego zeznań z tych samych powodów nie wniósł nic do sprawy. D. K. (2) także miał niewielką wiedzę na ten temat, pamiętał jedynie, że był raz w przedszkolu w trakcie prowadzenia tam działalności przez pozwaną i stan budynku był przyzwoity. Zeznania O. M. wskazują na przeprowadzanie kontroli z wydatkowania przez pozwaną otrzymanych kwot, nie zaś stanu budynku. Świadek jako wieloletni wójt nie widział faktur i rozliczeń za prace remontowe, wielu kwestii dot. ustalenia stanu budynku nie pamięta. Również zeznania E. D. (2), E. D. (1) i G. Z. można uznać za wiarygodne i istotne dla sprawy tylko w kwestii ustalenia stanu technicznego budynku w 2014 r. Świadek E. D. (2) widział naocznie przeprowadzone prace, orientował się w poczynionych inwestycjach. Świadek E. D. (1) i G. Z. pierwszy raz odwiedziły budynek w dniu przejęcia przez powódkę (E. D. (1) była członkiem komisji odbierającej budynek), określiły jego stan techniczny na ten moment w sposób pokrywający się z zeznaniami innych świadków. W odniesieniu do pozostałej części tezy dowodowej świadkowie nie mieli wiedzy.

Ustalenia dotyczące wysokości i sposobu, w jaki Gmina (...) dokonała wyliczenia wysokości dotacji na jednego ucznia w przedszkolu niepublicznym w latach 2009-2014 były co do zasady bezsporne. Pozwana wzajemna w szczególności nie negowała, że nie wliczała do wydatków bieżących wydatków z działów 80146, 80148 i 80195 budżetu. Zasadność uwzględnienia tych wydatków jest kwestią interpretacji przepisów mających zastosowanie w sprawie, która przytoczona zostanie w dalszej części uzasadnienia.

Sąd w swych ustaleniach oparł się również na opiniach (k. 194-201, k. 229-233) A. G. - biegłego z zakresu rachunkowości. W ocenie Sądu opinie biegłego stanowią pełnoprawny materiał dowodowy, są rzetelne i spójne. Ostatecznie sformułowane przez biegłego wnioski nie były kwestionowane przez strony, a pozwana (powódka wzajemna) ostateczną decyzję o kolejnej opinii uzupełniającej pozostawiła do uznania Sądu. Biegły przedstawił poczynione ustalenia w sposób szczegółowy i rzeczowy, zgodnie z wytycznymi Sądu. Dokonał również wyjaśnienia podstawy sformułowanych w pisemnej opinii wniosków. Sąd uznał przedłożoną opinię za fachową i wiarygodną w zakresie przedstawionych wyliczeń rachunkowych. Z uwagi na brak wystarczającego materiału dowodowego biegły odniósł się do okresu 2009-2014, pomijając objęte tezą okres 2005-2008. Wynikało to z bierności stron w przedstawieniu istotnych dokumentów, jednak pozwoliło mimo to ustalić biegłemu, że ogółem powódka wzajemna nie otrzymała od pozwanej kwoty 1.527.127,66 zł z tytułu należnej dotacji, która to różnica była wynikiem błędnego ustalenia podstawy dotacji bez uwzględnienia pozycji 80146, 80195, 80148. Ustalając stan faktyczny w tym zakresie Sąd oparł się również na dowodzie z zeznań świadków świadka B. S.. Jednak w świetle pozostałego materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie – dokumentów przedłożonych przez strony, jak i opinii biegłego, dowód z zeznań tych świadków miał drugorzędne znaczenie dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo główne nie zasługiwało na uwzględnienie jako całkowicie bezpodstawne.

Powód oparł swoje roszczenie na art. 471 k.c. w związku z niewywiązaniem się pozwanej z obowiązków nałożonych na nią w umowie użyczenia. Stosownie do treści tego przepisu Dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Odpowiedzialność kontraktowa dłużnika powstaje w sytuacji, kiedy dojdzie do kumulatywnego spełnienia trzech przesłanek, jakimi są szkoda wierzyciela w postaci uszczerbku majątkowego (1) spowodowana niewykonaniem lub nienależyte wykonanym zobowiązaniem przez dłużnika (2), a ponadto istnieje związek przyczynowy między przesłanką (2) i (1). Wbrew twierdzeniom powoda, ciężar dowodu istnienia wyżej wymienionych przesłanek, zgodnie z treścią art. 6 k.c. spoczywa na wierzycielu jako osobie, która z tychże faktów wywodzi skutki prawne (wyrok SA w Lublinie z dnia 19 lutego 2013 r., I ACa 717/12, LEX nr 1314796, wyrok SA w Poznaniu z dnia 8 marca 2007 r., I ACa 29/07, LEX nr 370925; wyrok SN z dnia 26 listopada 2004 r., I CK 281/04, LEX nr 146366). To powód winien był zatem udowodnić istnienie ważnego zobowiązania o określonej treści, w stosunku do którego czyni dłużnikowi zarzuty jego naruszenia. Z uwagi na oparcie odpowiedzialności kontraktowej na zasadzie winy domniemanej, wierzyciel zwolniony jest z obowiązku udowodnienia winy dłużnika w niewykonaniu bądź nienależytym wykonaniu zobowiązania. To na dłużniku spoczywa ciężar udowodnienia, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności (wyrok SA w Katowicach z dnia 9 lipca 2009 r., V ACa 245/09, LEX nr 551987). Domniemanie to obejmuje dwa elementy: musi istnieć okoliczność, za którą dłużnik w ramach określonego stosunku zobowiązaniowego odpowiada oraz okoliczność ta winna stanowić przyczynę naruszenia zobowiązania. Z domniemaniem prawnym nie mamy jednak do czynienia w odniesieniu do pozostałych przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej. Wykorzystanie konstrukcji winy domniemanej nie można utożsamiać z istnieniem domniemania wystąpienia przesłanek kontraktowej odpowiedzialności odszkodowawczej, których udowodnienie musi nastąpić zgodnie z regułą wynikającą z art. 6 k.c.

Mając na uwadze powyższe wskazać trzeba, iż powódka w żaden sposób nie wykazała szkody ani nie udowodniła jej wysokości. Z zebranego materiału dowodowego nie wynika jednoznacznie, że pozwana nie dokonywała remontów zgodnie z ustaleniami zawartymi w umowie użyczenia. Co więcej, powódka, wskazując na istnienie związku przyczynowego, podnosiła, iż gdyby pozwana wywiązała się z nałożonego na nią zobowiązania i dokonywała stosownych nakładów na prace remontowe w budynku, wartość składników majątkowych wzrosłaby o kwotę odpowiadającą poczynionym nakładów, a ponieważ do tego nie doszło, po stronie powódki powstała szkoda. Wskazać jednak należy, iż przedstawione przez powódkę rozumowanie jest mocno uproszczone, a nadto pozostaje w sprzeczności z treścią przedstawionej przez powódkę jako dowód w sprawie opinii technicznej stanowiącej załącznik do łączącej strony umowy użyczenia. Zgodnie bowiem z treścią wniosków tej opinii (k. 15) zaangażowane w remont środki finansowe nie podniosą wartości budynku.

Ponadto wskazać trzeba, iż z treści umowy użyczenia wynika, że jedynym uprawnieniem użyczającego w razie niewykonywania remontów przez pozwaną w ustalonej rocznej kwocie jest możliwość wcześniejszego rozwiązania umowy z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia (§ 4 ust. 3).

Pozwana zgłosiła też zarzut przedawnienia roszczeń powódki. Zarzut ten uznać należy za częściowo skuteczny. Roszczenia z tytułu odpowiedzialności kontraktowej przedawniają się zgodnie z ogólną regułą wynikającą z art. 117 i n. k.c. Oznacza to przede wszystkim, że stosownie do art. 118 k.c. termin ich przedawnienia wynosi dziesięć lat, a ewentualnie trzy lata, jeśli są one związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. W niniejszej sprawie mamy do czynienia z trzyletnim okresem przedawnienia. Z racji tego, że pozwana była zobowiązana do dokonywania remontów w kwocie 70.000 zł rocznie, w stosunku do każdego z lat 2010-2014, o jakie wnosi powód, termin przedawnienia liczyć się będzie oddzielnie, przy uwzględnieniu, iż termin przedawnienia roszczenia o zapłatę odszkodowania z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania rozpoczyna bieg od dnia wystąpienia szkody pozostającej w związku przyczynowym z tym zdarzeniem. Mając jednak na uwadze złożenie przez powódkę wniosku o zawezwanie

do próby ugodowej w dniu 24 czerwca 2015 r., który stanowi instrument przerywający bieg przedawnienia (art. 123 k.c.), za przedawnione należy uznać roszczenia dochodzone za okres sprzed 2011 roku.

Z kolei w ocenie Sądu powództwo wzajemne zasługiwało na uwzględnienie w całości.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że strona pozwana (powódka wzajemna) ostatecznie ograniczyła swoje żądanie do 01.2009-31.08.2014, co zakreśla ramy przedmiotowe rozstrzygnięcia jak i pozwala na określenie brzmienia obowiązujących w tym zakresie przepisów. Bezsporne było przy tym, że E. K. przysługiwała dotacja na ustalona na podstawie art. 90 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Ponadto bezspornym było, że przy ustalaniu wysokości dotacji nie było potrzeby uwzględnienia wydatków na oddziału przedszkolne w szkołach w tym tzw. zerówki, bowiem strony zgodnie wskazały, że takich gmina nie prowadziła. Bezspornym było także, że do wyliczeń należało przyjąć wydatki w budżecie planowanym a nie faktycznie wykonane. Zresztą Sąd Okręgowy w pełni stanowisko to podziela, bowiem o jego prawidłowości przesądza literalna treść przepisu art. 90 ust. 2 b ustawy o systemie oświaty oraz argumentacja podnoszona w orzecnictwie i judykaturze (por. m.in. - uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 20 czerwca 2013 r., IV CSK 696/2012, LexPolonica nr 7468449 oraz wyrok NSA z 26 marca 2013 r., II GSK 2404/2011, LexPolonica nr 7303239). Spór sprowadzał się więc wyłącznie do tego czy jednostkowe sprawozdania przyjmowane do określenia wysokości dotacji, należy powiększyć o pozycje z rozdziałów 80146 – doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli, 80195 – pozostała działalność oraz 80148 – stołówki szkolne i przedszkolne.

Zgodnie z art. 90 ust.1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty w brzmieniu obowiązującym w okresie od 1 stycznia 2011 r. do 31 sierpnia 2013 r. niepubliczne przedszkola, w tym specjalne, szkoły podstawowe i gimnazja, w tym z oddziałami integracyjnymi, z wyjątkiem szkół podstawowych specjalnych i gimnazjów specjalnych oraz szkół podstawowych artystycznych, otrzymują dotacje z budżetu gminy; zgodnie z art. 90 ust. 2b ustawy dotacje dla niepublicznych przedszkoli przysługują na każdego ucznia w wysokości nie niższej niż 75% ustalonych w budżecie danej gminy wydatków bieżących ponoszonych w przedszkolach publicznych w przeliczeniu na jednego ucznia, z tym że na ucznia niepełnosprawnego w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na niepełnosprawnego ucznia przedszkola i oddziału przedszkolnego w części oświatowej subwencji ogólnej otrzymywanej przez jednostkę samorządu terytorialnego, pod warunkiem że osoba prowadząca niepubliczne przedszkole poda organowi właściwemu do udzielania dotacji informację o planowanej liczbie uczniów nie później niż do dnia 30 września roku poprzedzającego rok udzielania dotacji.

Zgodnie zaś z art. 14 w związku z art. 18 ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r. poz. 827 ze zm.) w okresie od 1 września 2013 r. do 31 sierpnia 2015 r. dotacje dla niepublicznych przedszkoli przysługują na każdego ucznia w wysokości nie niższej niż 75% ustalonych w budżecie danej gminy wydatków bieżących ponoszonych w przedszkolach prowadzonych przez gminę w przeliczeniu na jednego ucznia, pomniejszonych o opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz za wyżywienie, stanowiące dochody budżetu gminy, z tym że na ucznia niepełnosprawnego w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na niepełnosprawnego ucznia przedszkola w części oświatowej subwencji ogólnej otrzymywanej przez gminę, pod warunkiem że osoba prowadząca niepubliczne przedszkole poda organowi właściwemu do udzielania dotacji informację o planowanej liczbie uczniów nie później niż do dnia 30 września roku poprzedzającego rok udzielania dotacji.

Z kolei definicja wydatków bieżących została zawarta w ustawie z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (zwanej dalej również jako dalej jako: "u.f.p."). Powyższa ustawa dokonuje podziału wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego na wydatki bieżące i majątkowe (w art. 236 ust. 1 u.f.p.). Ponadto przez wydatki bieżące budżetu jednostki samorządu terytorialnego rozumie się wydatki budżetowe niebędące wydatkami majątkowymi (art. 236 ust. 2 u.f.p.). Ustawa ta w art. 124 ust. 3 wymienia wydatki jednostek budżetowych będące wydatkami bieżącymi: 1) wynagrodzenia i uposażenia osób zatrudnionych w państwowych jednostkach budżetowych oraz składki naliczane od tych wynagrodzeń i uposażeń, 2) zakupy towarów i usług, 3) koszty utrzymania oraz inne wydatki związane z funkcjonowaniem jednostek budżetowych i realizacją ich statutowych zadań, 4) koszty zadań zleconych do realizacji jednostkom zaliczanym i niezaliczanym do sektora finansów publicznych, z wyłączeniem organizacji pozarządowych.

Natomiast w art. 124 ust. 4 wymienia wydatki majątkowe: 1) wydatki na zakup i objęcie akcji oraz wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego, 2) wydatki inwestycyjne państwowych jednostek budżetowych oraz dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji realizowanych przez inne jednostki. Wykaz wydatków bieżących jednostek samorządowych zawiera załącznik nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów (...) (Dz. U., nr 38, poz. 207 ze zm.) - wydatki bieżące jednostek budżetowych: 401 do 418, 420 do 430, 432 do 470, 472, 474 do 478, 481, 482, 488 do 490 i 493 do 498.

W przekonaniu Sądu, w świetle powyższego, należy uznać, że wydatki bieżące, o których mowa w art. 90 ust. 2b ustawy o systemie oświaty, to wszystkie wydatki ustalone w budżecie gminy, ponoszone w przedszkolach publicznych prowadzonych przez daną gminę, za wyjątkiem wydatków majątkowych. Zatem podstawę naliczenia dotacji stanowi taka suma, która w budżecie gminy została zakwalifikowana jako kategoria wydatków na określony cel (na funkcjonowanie przedszkola publicznego).

Żaden zaś z przepisów, na podstawie których przyznawane są dotacje dla niepublicznych przedszkoli, nie zawierał pierwotnie wykluczenia określonych wydatków bieżących z podstawy od której nalicza się dotację. Zdaniem Sądu za nieuzasadnione uznać należy więc wyłączenie z pojęcia wydatków bieżących ponoszonych przez przedszkola publiczne jakichkolwiek wydatków bieżących, w tym również wskazanych w rozdziałach 80146, 80148, 80195.

Nie była tutaj przekonująca argumentacja Gminy, co do tego, że wydatki z tych pozycji nie powinny być uwzględniane z tego powodu, że są rozliczne zbiorczo z takimi samymi wydatkami w innych placówkach oświatowych funkcjonujących na terenie gminy. Po pierwsze nie uzasadnia to obliczenia dotacji w sposób sprzeczny z przepisami obowiązującymi w objętym pozwem okresie, po drugie mogłoby to mieć jedynie częściowy wpływ na wysokość zasądzonej kwoty. To w gestii Gminy leżało takie rozliczenie tych wydatków aby było możliwe ich uwzględnienie w takiej wysokości w jakiej przypadają na przedszkola. Gmina zaś w ramach niniejszego postępowania o ile zakwestionowała opinię biegłego co do zasady to nie wskazała żadnych konkretnych zarzutów co do tego w jakim zakresie kwoty z w/w pozycji zostały uwzględnione do wyliczenia dotacji. Nie przedstawiła nawet twierdzeń co do tego jakie inne placówki oświatowe funkcjonują na jej terenie, ani w jakim zakresie w/w wydatki są z nimi związane.

Na marginesie powyższego należy zauważyć, że biegły wskazywał, że Gmina (...) nie przedstawiła szczegółowych danych co do liczby dzieci w przedszkolach, a jedynie dane z systemu Informacji Oświatowej, według stanu na dzień 31 marca i 30 września danego roku. Na podstawie tych danych biegły określił średnie stany roczne ilości dzieci i według nich określił wysokość należnej dotacji. Żadna ze stron ostatecznie nie kwestionowała takiego sposobu dokonania wyliczeń, a w szczególności powódka nie przedstawiła bardziej szczegółowych danych w tej kwestii. W konsekwencji należało uznać wyliczenia biegłego za prawidłowe.

Zasadniczo zresztą należy wskazać, że strony po udzieleniu odpowiedzi przez biegłego na zarzuty stawiane w odniesieniu do opinii, nie podnosiły dalszych zarzutów, a w szczególności nie kwestionowały dokonanych przez biegłego wyliczeń. Gmina nie próbowała w żaden sposób uzupełnić przedstawionych przez siebie danych, nie dążyła też do wyjaśnienia przyczyn, z których wyliczenia biegłego przedstawiały tak drastyczną różnicę między dotacją wypłaconą, a dotacją należną. Mając zaś na uwadze kontrydiktoryjny charakter niniejszego procesu, Sąd nie widział konieczności prowadzenia dalszego postępowania w tym zakresie i w konsekwencji przyjął kwotę wskazaną przez biegłego za prawidłową.

Na uwzględnienie zasługiwało w całości roszczenie w zakresie odsetek. Stosownie do treści art. 90 ust. 3c ustawy o systemie oświaty termin zapłaty dotacji za dany rok upływa wraz z końcem roku, tym samym gmina pozostawała w opóźnieniu od 1 stycznia roku następnego. Powódka zaś w niniejszej sprawie domagała się zasądzenia odsetek od daty późniejszej.

W konsekwencji powództwo wzajemne należało uwzględnić w całości.

O kosztach procesu Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 98 k.p.c. mając na uwadze fakt, że Gmina (...) przegrała proces w całości, zarówno co do powództwa głównego jak i co do powództwa wzajemnego. Na koszty procesu w zakresie powództwa głównego składały się koszty zastępstwa procesowego w kwocie 14400 zł oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł. Z kolei na poniesione przez stronę pozwaną/powódkę wzajemną koszty procesu składa się opłata sądowa w kwocie 7378 zł, zaliczka na poczet opinii biegłego w kwocie 1000 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 7200 zł, przy uwzględnieniu § 19 rozporządzenia w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Ponadto na podstawie art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych należało pobrać od Gminy (...) na rzecz Skarbu Państwa kwotę 70627,62 zł tytułem kosztów sądowych, na którą składała się nieuiszczona opłata od rozszerzenia powództwa głównego (68979 zł) oraz koszty opinii biegłego pokryte tymczasowo ze środków Skarbu Państwa.

Z powyższych względów Sąd orzekł jak w sentencji.